Aktuellt om farliga kemiska ämnen och gummigranulat

Elin Belleza

elin.belleza@kemi.se

19 mars 2019

Kemikalieinspektionens uppdrag: Förebyggande kemikaliekontroll

- Utvecklar lagstiftning och andra styrmedel
- Prövar ansökningar om tillstånd att få sälja och använda växtskyddsmedel och biocidprodukter
- Utövar tillsyn över importörer och tillverkare av kemiska produkter och varor och vägleder kommuner i deras tillsyn
- KemI tillsynar primärproducenter av gummigranulat om de är kemiska produkter. Återvunna granulat från däck kan vara avfall eller kemisk produkt. I Sverige avgörs detta i varje enskilt fall, men i andra europeiska länder ser det ut på andra sätt

Miljökvalitetsmålet giftfri miljö

- Vi arbetar bland annat för att *fasa ut* särskilt farlig ämnen (SVHC-ämnen)

- Särskilt farliga ämnen har särskilt allvarliga egenskaper:

  - Cancerframkallande
  - Skadar arvsmassan
  - Stör fortplantningsförmågan

  } CMR

  - Långlivade, bioackumulerande och toxiska (PBT)
  - Mycket långlivade och mycket bioackumulerande (vPvB)
  - Har andra särskilt farliga egenskaper som anses vara lika allvarliga som de ovan, till exempel hormonstörande egenskaper eller kraftigt allergiframkallande

PAH:er

- PAH:er i kemiska produkt (alltså gummigranulat) för försäljning till allmänheten begränsas av Reach (bilaga XVII, punkt 28), klassificeringsgränserna i CLP gäller (100 eller 1000 mg/kg) för de 8 ensklida PAH:er som är begränsade i Reach

- PAH i varor begränsas i Reach (bilaga XVII, punkt 50), gränsvärden (1 mg/kg), gäller ej gummigranulat

- Riskbedömningen för PAH i gummigranulat för konstgräsplaner från ECHA 2017 visade ”ringa oro för människors hälsa” men att en begränsning av gummigranulat på konstgräsplaner behövs. Detta på grund av att trots att analyserna av PAH:er i gummigranulat inte visade så höga halter så är det teoretiskt möjligt (pga gränsvärdena i punkt 28) med halter som *kan* resultera i en annan riskbedömning.

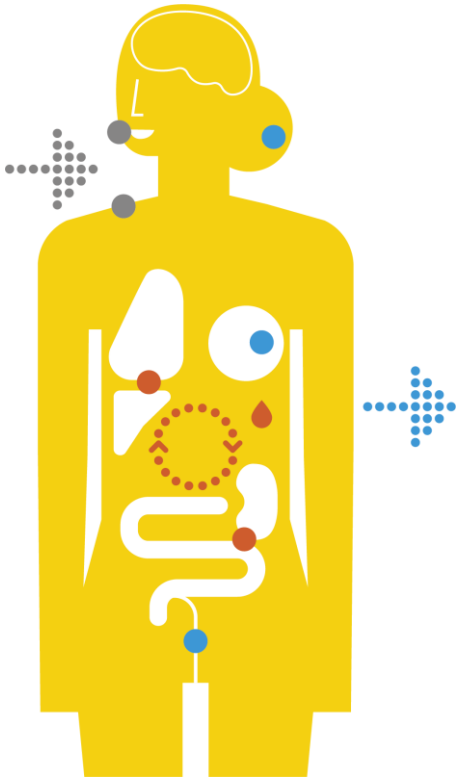

PAH:er

- Begränsningsförslagen för gummigranulat som Nederländerna tagit fram (17 eller 6,5 mg/kg) diskuteras nu i ECHAs vetenskapliga kommittéer. Man förordar 17 mg/kg (för summan av de 8 PAH:erna), och det innebär att nästan alla testade granulat klarar gränsvärdet. Sista dagen för kommentarer på det offentliga samrådet är den 19/3 2019.

- Det är inte bara PAH:erna som är viktiga, och KEMI har uppmuntrat det som nu sker, dvs att kommissionen har gett ECHA i uppdrag att samarbeta med Nederländerna och tittar på risker med andra ämnen (exempelvis Zink) och även miljöeffekter från granulaten

Mikroplast

- Echa föreslår ett förbud mot avsiktligt tillsatt mikroplast i kemiska produkter
- Gummigranulat omfattas av definitionen på mikroplast (upp till 5 mm)
- Det här är bara ett förslag och vi vet inget om hur det kommer bli i slutändan med vare sig med definitionen av mikroplast eller vilka undantag som kommer gälla.

Våra råd om konstgräsplaner

https://www.kemi.se/kemiska-amnen-och-material/konstgrasplaner-och-fallskydd

- Vi avråder från att använda granulat som innehåller särskilt farliga ämnen.
- Välj så långt det är möjligt använda alternativa material som inte innehåller särskilt farliga ämnen.
- Oavsett vilket material ni väljer, begär information om innehållet från leverantören.
- Om konstgräsmattan ska anläggas inomhus är det viktigt att se till att lokalen är väl ventilerad.